

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

communicari. At inquis: licet ne reprehendere manifesta & publica vitia? Respon. Christus inquis, Luc. 6. & Matt. 7. Nolite iudicare &c. non prohibuit officium iudicis aut concionatoris, sed prohibet priuatam maledicentiam, & in rebus dubijs calumnias, Est aut priuata maledicentia quandoq; extra iudiciū aut concionem aut deliberationem. Dicuntur in alios conuicia, etiam si vera & manifesta sunt, quæ fiunt, vel vt ille emendetur, vel vt ei rectius consulatur, sed erumpūt, aut ex naturæ vanitate, aut ex morbo animi, idq; hoc tempore vsitatum est &c.

CAPVT XV.
ARGVMENTA.

1. De peccato inuidia, & quid sit.
2. Cui sit similis inuidus.
3. Quantum noceat homini inuidia.

Inuidia est dolor alienæ felicitatis, prosperitatis aut fauoris, sicut diabolus inuidet nostram felicitatem, Sap. 2. Inuidia diaboli mors intrauit in orbem. Sic inuidia serpentis prostrauit parētes, Gen. 3. Inuidia Cain nō potuit quiescere donec occisus esset Abel, Gen. 4. Sic inuidebāt filij Iacob fratri suo Ioseph, Gen. 37. sic Saul inuidebat Dauidi, qui tamen illum omnib; affecit beneficijs. 1. Reg. 18. Sic Iudas inuidet Christo, quod à sancta muliere ungeretur, cum diceret: Ad quid perditio hæc? Mat. 26. Est igitur inuidia dolor alienæ felicitatis siue prosperitatis. Sed scriptum est Prouerb. 17. Qui in ruina lætatur alterius, non erit impunitus. Hæc inuidia duas habet filias, dolorem in prosperis, & gaudium in aduersis proximi. Quare inuidi sæpè sic sunt infelices, quod ipsi amittunt quicquid alij lucrantur: ipsi de sanitate aliorum infirmantur, de prosperitate aliorum intabescunt,

scunt, & de malis atque incommodis aliorum gaudent: vnde optat Seneca, inquit: Vtinam inuidi in omnibus ciuitatibus aures & oculos haberent, vt de singulorum prosperitatibus ac honoribus torqueretur &c. Contra hoc vitium Christus & tota scriptura vbique inculcat charitatem proximi, quę charitas est quasi vita spiritualis, qua corā Deo viuimus, 1. Ioan. tertio. Nos scimus quia translati sumus de morte ad vitam, si diligimus fratres. Qui non diligit, adhuc est in morte, id est, nondum venit ad vitam, qua in fauore & gratia Dei viuimus: nam in illo est efficax vita æterna, quam Christus nobis meruit, & amplius prædicat de dilectione contra odium, inquit: Omnis inuidus animam suam occidit per odium, eò quòd manebit in æterna morte. Ideò dicit Apostolus, Et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam æternam in se manentem. Tertio prædicat Euangelista contra inuidiam, 1. Ioannis 4. inquit: Si quis dicit quoniam diligo Deum & fratrem suum odit, mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem videt, Deum quem non videt, quomodo potest diligere? & hoc mandatum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem suum: hæc omnia Apostolus contra odium & inuidiam.

Secundo, similis est inuidia in homine vermi in ligno, rubigini in ferro, & tineę in vestimento. nam ista sicut rodunt proprium subiectum, & consumunt illud priusquam alia: ita inuidia rodit ipsum inuidum, & plus inuidus nocet sibi ipsi, quam alijs. Prouerb. 14. Vita carnis, sanitas cordis: putredo ossium, inuidia. Habet quoque inuidia triplex signum: pallefcit enim facies, quando intuetur quem odit: deinde oculos, deprimit, nec audet illum in faciem adipicere: Tertio, dentes ex cõpressionē sæpè strident, & membra exteriora frigesunt. Sic ad prædicationem S. Stephani Iudæi dissecabantur cordibus suis, & stridebant

debant dentibus in eum. His ergò signis cognoscitur inuidia, quam gentilis poeta pulchrè describit, cùm inquit:

*Liur tabificum malis venenum,
Intactis vorat ossibus medullas,
Et totum bibit artubus cruorem:
Ut debet sibi pœna semper ipse est.
Testatur gemitu graues dolores:
Suspirat, gemit, incutitq; dentes,
Pallor terribilis genas colorat,
Infelix macies renudat ossa, &c.*

Christus autem dicit Ioan. 13. In hoc cognoscent homines quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad inuicem. Tristitia igitur alienæ fœlicitatis, & gaudium de alieno periculo, intelligitur de bonis & pijs hominibus, quandò dolent de impiorum exaltatione: fortuna enim quod dignis adimit, transfert ad impios, & hanc tristitiam nō condemnat scriptura, 1. Machab. 2. Matathias fuit plurimùm contristatus de prosperitate & exaltatione Regis Antiochi, & Psal. 57. Lætabitur iustus cùm viderit vindictam impiorum, & Psalm. 106. Videbunt recti, & lætabuntur, & omnis iniquitas oppilabit os suum. Sic sæpè gauisi sunt Christiani sine amissione charitatis de morte Tyrannorū, quia talis interitus erat augmentatio fidei atque religionis, & ne tot scandala fierent per malos & crudeles tyrannos, quemadmodum tradit tripartita histor. temporibus Arrij contigisse.

Tertiò, grauiissima damna inuidiæ recenset scriptura, ideò maximè fugienda: Primò, inuidus non est Dei filius, nec cognoscit Deum, neq; in Deo manet: & qui Deum non habet, nec cognoscit, quem alium habet, nisi Sathanam? Hoc probatur 1. Ioan. quarto.

NN Qui

Matt. 9. &
12.

Qui non diligit fratrem, non nouit Deum, quotiam
Deus charitas est, & omnis qui diligit fratrem suum,
ex Deo natus est, & cognoscit Deum. quid enim est
Deus, nisi charitas? qui ergo inuidet, charitatem non
habet, nec Deum habet: atque sic neque remissionem
peccatorum, neque vitam æternam habet, &c. Augu-
stinus serm. 5. de S. Stephano: Qui vel vnū hominem
in hoc mundo odio habet, quicquid Deo in operibus
bonis offert, totū perdit: quia non mentitur Paulus,
qui dicit 1. Cor. 13. Si dederō omnes facultates meas
in cibos pauperum, & si tradidero corpus meū ut ar-
deam, si habuero omnē sciētiam & omnem fidem, ita
ut montes de loco transferam, & non habuero chari-
tatem, nihil mihi proderit ad salutē: ideo vult Deus
ut ante omnia reconcilietur frater, Matt. 5. Nec ora-
tionem, nec sacrificiū vult, sed misericordiam & re-
conciliationem. Osee 6. Augustin. vbi sup. Tu enim
inuidus attendis quid tibi fecit homo, sed non pe-
ccata quæ tu quotidie facis contra Deum, & quidem
multo grauiora: quare non dimittis proximo tuo of-
fensam, ut & tibi Deus remittat tua peccata? attende
quid dixerit Christus Matt. 6. Si dimiseritis homini-
bus peccata eorum, dimittet & vobis pater cœlestis
peccata vestra. Deus non vult tibi remittere peccata,
nisi tu prius proximi tui contra te delicta remiseris.
Sic enim quotidie oras Matth. 6. Dimitte nobis de-
bita nostra, sicut & nos dimittimus &c. nō quod tua
remissio peccata remittat, sed Deus propter se-
ipsum & verbum suum: at tamen si te non dispo-
seris &c. attende historiam serui cum conseruo Mat. 18.
At inquit? frigescit cor meum ad contuitum inimi-
ci, non possum illi loqui &c. Augustinus: Fac hoc pro-
pter Deum, quod propter homines potentes facis at-
que diuites: non audes cum potentiore certare iudi-
cio, sed oportet ut cum patientia sustineas tyran-
nicam violentiam. idem fac hinc & propter Deum, &
magna

magna te expectabit patientiæ corona, Matth. 5. Beati eritis cum oderint vos homines propter veritatem, & car.

CAPVT XVI.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit detractio.*
2. *Quomodo detractor teneatur ad restitutionem fame proximo ablata.*
3. *Quomodo puniatur à Deo detractio.*

Detractio est malus & falsus sermo, quo proximus in fama læditur & honore priuatur, idque in absentia: nam sicut noctua non in die, sed in tenebris volat: sic detractor non in faciem, sed dorsum loquitur. de talibus dicit Apostolus Romanor. primo, detractores Deo odibiles. odit enim Deus illos, & est spiritualis homicida omnis detractor. nam ille cui detrahitur, in conscientia eius qui audit illam detractioem, occiditur, in cuius conscientia prius vivebat per bonam famam: & tale homicidium grauius est corporali: nã in corporali homicidio corpus vnus occiditur, hic autem multorum animæ, nempe detractoris & auditoris seu auditorum. deinde grauius est hoc peccatũ homicidio naturali, quia serpit de vno ad alium: nam vnus est sæpè qui loquitur, & tamen vnum verbum in eodem momento multitudinis audientium, dum aures trãfigit, animas interficit: hoc non fit in homicidio corporali. Est autem sicut cætera peccata, contra scripturam Exo. 22. Dijs (id est, superioribus) non detrahes. & Iacob. 4. Nolite detrahere alterutrũ & car. Sed nemo est qui audiat hoc peccatum esse inhibitum à D E O. Præterea hoc peccatum comparatur cani, Ecc. 19. sagittã infixã femori canis, sic verbum in ore stulti. canis sagittam habens

NN 2 in fe